

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ  
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Факультет психології

Кафедра загальної психології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Технології консультування у сфері сексуального здоров'я**

Освітня програма ПСИХОЛОГІЯ

Освітня програма РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПСИХОЛОГІЯ

(за першим рівнем вищої освіти)

Спеціальність ПСИХОЛОГІЯ

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “26” серпня 2022 р

Івано-Франківськ - 2022

## **ЗМІСТ**

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

<b>1. Загальна інформація</b>	
<b>Назва дисципліни</b>	Технології консультування у сфері сексуального здоров'я
<b>Викладач (-і)</b>	Федик Оксана Василівна
<b>Контактний телефон викладача</b>	596066
<b>E-mail викладача</b>	<a href="mailto:oksana.fedyk@pnu.edu.ua">oksana.fedyk@pnu.edu.ua</a>
<b>Формат дисципліни</b>	очна /заочна
<b>Обсяг дисципліни</b>	3 кредити ЄКТС
<b>Посилання на сайт дистанційного навчання</b>	<a href="https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7142">https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/7142</a>
<b>Консультації</b>	відповідно до графіку
<b>2. Анотація до курсу</b>	
<p>Дисципліна “Технології консультування у сфері сексуального здоров'я“ передбачає теоретичне і практичне визначення концептуальних засад і методологічних принципів психологічного консультування у сфері сексуального здоров'я; ознайомлення з сучасними підходами до практики психологічного консультування; вироблення практичних умінь і навичок; формування морально-етичних норм і відповідальності; усвідомлення професійної ідентичності та становлення професійної компетентності психолога-консультанта у сфері сексуального здоров'я.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни “Технології консультування у сфері сексуального здоров'я“ є широке коло сексуальних проблем людини, які не мають глибоких клінічних порушень, але потребують психологічної корекції: формування сексуальної культури, установок і цінностей, труднощі психосексуального розвитку, специфіку сексуальної адаптації особистості до змінних умов повсякденності, дисгармонію міжстатевих взаємин, розуміння сексуально обумовлених особливостей поведінки людей, становлення сексуальності у різних вікових періодах, наслідки сексуальних травм і захворювань, стреси, особливості характеру партнерів тощо.</p>	
<b>3. Мета та цілі курсу</b>	
<p><b>Мета курсу:</b> ознайомлення студентів із закономірностями та основними етапами психосексуального розвитку людини, становленням статевої самосвідомості, статевої поведінки, психосексуальної орієнтації, а також поняття "статевої конституції", етапами копулятивного циклу, особливостями чоловічої та жіночої сексуальності.</p> <p>Сформувати у здобувачів вищої освіти знання про методологічні основи та відмітні особливості стратегій психологічного консультування у сфері сексуального здоров'я; озброїти здобувачів практичними прийомами консультативної роботи та техніками консультування сексологічних проблем, сформувати у здобувачів здатність обирати стратегію, адекватну ситуаційному та особистісному контексту; сформувати здатність проводити психологічне консультування у сфері сексуального здоров'я та сексуального благополуччя.</p>	
<b>4. Результати навчання (компетентності)</b>	
<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним, мислити концептуально, системно, саногенно.</p> <p>ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, професійно володіти соціально-психологічними механізмами взаєморозуміння і взаємовпливу.</p> <p>ЗК12. Здатність розуміти психологічний зміст суспільних процесів і впливати на них з позицій принципу гуманізму; ставитись з повагою до мультикультурності та різноманітності</p>	

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, реабілітаційної психології.  
 СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження сексуального здоров'я населення.  
 СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.  
 СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, адаптація до нових ситуацій у сфері професійної діяльності.

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати сексологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.  
 ПР2. Розуміти закономірності та особливості психосексуального розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.  
 ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.  
 ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.  
 ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.  
 ПР18. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення сексуального здоров'я та сексуального благополуччя.

#### Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

### 5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			12/6		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18/4		
самостійна робота			60/80		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / вибірковий	
	Реабілітаційна психологія	2 бакалавр		вибірковий	
Тематика курсу					
Тема	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
1. Сексологія як міждисциплінарна галузь наукових знань. Основні поняття і категорії сексології. Сексуальність в ціннісних кодах різних культур.	лекція	1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л. Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. - 198с. 2. Діденко С. В. Психологія сексуальності як наука. Формування і розвиток знань із психології сексуальності. Стаття людини та особливості її формування// Психологія сексуальності: підручник :	2 Проаналізуйте основні етапи становлення сексології як самостійної науки.  Практичні завдання	5 б – за підготовку і презентацію «Вплив стародавніх суспільств на формування та	Впродовж семестру

		[для студентів ВНЗ] / С. В. Діденко, О. С. Козлова ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2009. – С. 7–50. 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: підручник.- К.:Академвидав,2009.-304 4.ФедикО.В.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).	психології сексуальності та взаємозв'язок її з іншими дисциплінами. Розвиток вітчизняних досліджень сексуальності	розвиток сексуальності людини».	
2.Предмет, мета та завдання психологічного консультування.  Класифікація теоретичних моделей консультування. Постановка мети і завдань консультування у сфері сексуального здоров'я.. Принципи консультування  Структурування процесу психологічного консультування.  Особистість консультанта.	Лекція/семинар	1.Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс.Івано-Франківськ, 2007. С.28-32. <a href="http://www.d-learn.pu.if.ua">http://www.d-learn.pu.if.ua</a> 2.Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С.45-81. <a href="https://www.twirpx.com/file/394644/">https://www.twirpx.com/file/394644/</a> 3.Опанасенко Л. А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях: навч. посібник. Миколаїв: Іліон, 2019. 134 с	2 Консультація як метод психологічного впливу у сфері сексуального здоров'я	5 б. вибірков о, під час опитування на семінар) ; Тест	Впрод овж семест ру
3.Чотирьохфакторна системна концепція сексуального здоров'я. Сексуальна	семинар	1.Основи консультування з питань сексуального та репродуктивного здоров'я / за ред. Б.М. Ворніка. – К., 2004. – 248 с.	2 Розкрити психологічні аспекти сексуальності.	5 б. вибірков о, під час опитування на	Впрод овж семест ру

<p>настанова, потреба, сексуальна мотивація, еротика та сексуальне задоволення. Типи маніпуляцій з об'єктом при психологічній переробці негативних чинників</p> <p>Системний підхід під час оцінки стану, діагностики й корекції порушень сексуального здоров'я. Системоутворюючі якості психосексуального розвитку.</p> <p>Сучасні методи психологічної корекції проблем у сфері сексуального здоров'я. Механізми психологічного захисту.</p>			<p>Дати порівняльну характеристику видам сексуальної поведінки.</p>	<p>семінарі ; Тест</p>	
<p>4. Психосексуальний розвиток людини впродовж життя. Психосексуальний розвиток та статеві соціалізація. Психоаналітична концепція в роботі з сексуальними проблемами. Механізми консультативної роботи.</p> <p>Технічні прийоми і методи психоаналітичної роботи: "Чи існують приклади у</p>	<p>лекція</p>	<p>1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л. Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. - 198 с.</p> <p>2. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. - К.: Арістей, 2003. - 312 с.</p> <p>3. Діденко С. В., Козлова О. С. Психологія сексуальності: Підручник. - К.: Академвидав, 2009. - 304 с.</p> <p>4. Діденко С. В. Сексуальна поведінка. Розвиток сексуальності протягом життя // Психологія сексуальності : підручник :</p>	<p>2 Опишіть особливості статеворольової та сексуальної поведінки Підготувати повідомлення: «Теорія соціального сценарію». «Сучасна концепція психосексуального розвитку».</p>	<p>5 б – за підготовку і презентацію повідомлення</p>	<p>Впродовж семестру</p>

<p>вашому житті”, “Ранні спогади”, “Захисні механізми” (психоаналіз); “Влада”, “Розуміння цілей”, “Три бажання” (індивідуальна психологія А. Адлера).</p>		<p>[для студентів ВНЗ] / С. В. Діденко, О. С. Козлова ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2009. – С. 87-228.</p>			
<p>5.Сексуальна норма і патологія. Статева конституція чоловіка і жінки. Сексуальний темперамент. Когнітивно-біхевіористичний підхід до консультування</p> <p>Біхевіористичне консультування. Когнітивне консультування. Рационально-емоційне поведінкове консультування</p> <p>Консультативний практикум. Вправи на релаксацію: прогресуюча м’язова; коротка м’язова релаксація; ментальна релаксація; вербальна релаксація; диференційована релаксація.</p> <p>„Щоденник поведінкового моніторингу”</p> <p>Метод систематичної десенсибілізації</p>	<p>лекція/семинар</p>	<p>1.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312</p> <p>2.Чуприков, А. П. Нормальна та кримінальна сексологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. П. Чуприков, Б. М. Цуприк. — К. : ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. — 252 с.</p> <p>2. Тичина Д. М. Біологічні та психологічні детермінанти сексуальності [Електронний ресурс] / Д. М. Тичина // Правовий часопис Донбасу. - 2018. - № 2. - С. 129-134. - Режим доступу: <a href="http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppd_2018_2_24">http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppd_2018_2_24</a></p> <p>3.Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312</p>	<p>2/2 Дати характеристичу індивідуальній і партнерській нормі.</p> <p>Розкрити психосексуальний розвиток особистості за З.Фрейдом. Розкрити психосоціальний розвиток особистості за Еріксоном</p>	<p>5 б – за підготовки презентацію «Сексуальна норма». «Статевий темперамент»</p>	<p>Впродовж семестру</p>

<p>6. Фіктивні ролі сексуальної поведінки для отримання підтримки з боку навколишнього середовища (замість розвитку самостійності)          Комунікативні техніки психоконсультативної допомоги та професійний етикет.          Екзистенційна тривога          Екзистенціо-психологічні порушення сексуальної ідентичності          Консультативний практикум Ігрові вправи „Зараз я усвідомлюю ...”;          техніки драми і фантазування          техніка „гарячий стілець - порожній стілець”, техніки рефлексивних і емпатійних відповідей, техніка терапевтичної метафори, техніка парадоксальної інтенції, техніка дерефлексії          аналіз сновидінь; постановка запитань про сенс життя; пошуки нових джерел сенсу;          сократівський діалог; логодрама</p>	<p>лекція/ семінар</p>	<p>1. Гупаловська В. А. Психологічні особливості сексуальних установок молоді [Електронний ресурс] / В. А. Гупаловська, Н. Стрілець // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Психологічні науки. – Миколаїв, 2013. - Т. 2, вип. 10. - С. 89-93. - Режим доступу: <a href="http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2013_2_10_19">http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdups_2013_2_10_19</a>          2. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2003. - 312 с.          3. Кушнірук Ю. Сексуальне здоров'я / Ю. Кушнірук // Будьмо здорові. - 2019. - № 4. - С. 3-58.</p>	<p>2/2 .</p>	<p>5 б. вибірково, під час опитування на семінарі;          ;          5 б – за підготовку і презентацію повідомлення          Тест</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<p>7. Основні сексуальні розлади у чоловіків та жінок. Психогенні сексуальні розлади.</p>	<p>лекція/ семінар</p>	<p>1. Федик О. В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для</p>	<p>2/2 Проаналізувати основні причини</p>	<p>5 б. опитування на семінарі;          ;</p>	<p>Впродовж семестру</p>



<p>Сучасні погляди на причини та умови розвитку розладів статевої ідентифікації. Терапія сексуальних розладів. Модифікації секс-терапії. Секс-коучінг. Фізіотерапевтичні методики.</p>		<p>студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2. Чуприков А.П, Цуприк Б.М. Нормальна та кримінальна сексологія :підруч. для студ. вищ.навч.закл./А.П.Чуприков, Б.М.Цуприк. —К.: ДП«Вид. дім «Персонал», 2011. —252 с.  3.Балабанова Л.М. «Психологія сексуальності» Курс лекцій Режим доступу <a href="http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/2030/Kurs_lektsiy_ps_sex_Balabanova.pdf">http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/2030/Kurs_lektsiy_ps_sex_Balabanova.pdf</a></p>	<p>сексуальних розладів.  Назвати та охарактеризувати основні методи терапії сексуальних розладів</p>	<p>Тест</p>	
<p>8.Закоханість та кохання. Шлюбні стосунки. Шлюбний потенціал. Шлюбний вік. Психологічна сумісність партнерів Сексуальна гармонія та дисгармонія подружньої пари. Інтимна близькість та навички комунікації Сімейне консультування як вид психологічної допомоги сім'ї з проблемами сексуального здоров'я Актуальні проблеми консультування подружніх пар</p>	<p>семінар</p>	<p>1.ФедикО.В.Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай, 2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане). 2.Седих К.В. Психологія сім'ї:навч.посіб./К.В.Седих.-К.: ВЦ»Академія»,2015.-192 с 3.Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,2009.-304 с.</p>	<p>2  Охарактеризувати стадії розвитку шлюбу  Підготувати наукове повідомлення «Партнерські і домінуючі моделі міжстатевих відносин у сім'ї».  Самостійна робота</p>	<p>5 б. самостійна робота</p>	<p>Впродовж семестру</p>

<p>Причини звернення чоловіка й дружини в консультацію Особливості консультування при роботі з подружньою парою</p>				
<p>9.Сексуальне насилля та його вплив на психосексуальне здоров'я особистості. Особливості діагностики та інструменти для ефективної допомоги клієнтам, які пережили сексуальне насильство Інструменти для ефективної роботи у сфері консультування жертв сексуального насильства. Правила психологічної допомоги постраждалому від сексуального насильства. Особливості жертв насильства та їх прояви в ситуації консультування. Як підтримати близьку людину після насильства. Наслідки сексуального насильства, особливості діагностики жертв насильства та поведінкові маркери</p>	<p>семінар</p>	<p>1.Дьякова А., Касілова А. Діти та батьки в інтернеті: путівник для безпечної подорожі. — Харків: Юнісофт, 2021. — 256 с. 2.Буклет «Подолання сексуального насильства щодо дитини: координація дій» Режим доступу: <a href="https://www.unicef.org/media/89096/file/CSAE-Report-v2.pdf">https://www.unicef.org/media/89096/file/CSAE-Report-v2.pdf</a> Федоришин Г. М. 3.Сексуальне насильство над дітьми як соціальна і психологічна проблема. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 186–190. 4.Стратегія запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом, в Україні <a href="https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-09/crsv%20strategy%20ua_0.pdf">https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-09/crsv%20strategy%20ua_0.pdf</a> 5. Запобігання та протидія домашньому насильству : Інформаційні матеріали для фахівців, які працюють з дітьми та молоддю в громадах. – К.: Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, 2018. – 32 с.</p>		

<p>сексуального насильства</p> <p>Казка «Маленьке та велике «ні». Бесіда «Клич на допомогу, коли вона Тобі потрібна!» Вправа «Три великих кроки»«Хороші секрети – погані секрети!»</p>					
<p>10.Статеве виховання та сексуальна просвіта. Основні принципи статевого виховання та їх характеристика. Основні методи та прийоми статевого виховання. Сексуальна освіта - для здоров'я та безпеки дітей та молоді.</p>	<p>семінар</p>	<p>1.Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустьян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.</p> <p>2.Статеве виховання. Навчальний посібник з питань здійснення статевого виховання дітей від народження до юнацького віку. – Миколаїв: «Прінт-Експрес», 2010; Доступно за посиланням: <a href="http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachi-ta-prinsipii-zdysnennya-statevogo-vichovannya">http://www.refmaniya.org.ua/psycholog-ya/shlyachi-ta-prinsipii-zdysnennya-statevogo-vichovannya</a></p> <p>3.Седих К.В. Психологія сім'ї:навч.посіб./К.В.Седих.-К.: ВЦ»Академія»,2015.-192 с.</p> <p>4.Батькам підлітків: відверта розмова про статеве виховання та репродуктивне здоров'я / Укладачі: Ірина Скорбун, Тигран Епоян. – К., 2013. – 57 с.</p>	<p>2</p> <p>Скласти програму статевого виховання різних груп населення.</p>	<p>5 б.</p> <p>опитування на семінарі ; Тест</p>	<p>Впродовж семестру</p>
<b>6. Система оцінювання курсу</b>					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Оцінювання навчальної діяльності. У процесі вивчення дисципліни використовуються такі види контролю: Початковий контроль</p>				

	студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає в себе перевірку теоретичного матеріалу, методом фронтального усного опитування. Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях і включає якість засвоєного матеріалу, що охоплюється темою практичного заняття, а також сумлінністю студента в роботі на практичних заняттях. Визначені практичні заняття мають тестовий контроль на платформі d-learn Проміжний контроль проводиться в письмовій формі (самостійна та контрольна робота). Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Оцінки з дисципліни виставляються з урахуванням поточних оцінок та підсумкової оцінки. Максимальна кількість балів при вивченні дисципліни 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Письмової (контрольна) робота студента базується на основних питаннях лекційного курсу та питаннях винесених на самостійне опрацювання. Питання повинні бути розкриті на достатньому рівні.
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни з проблем сексуальності людини і сексуальних відносин між людьми, методами дослідження чоловічої і жіночої сексуальності, формувати сексуальну культуру, установки і цінності на основі сучасних наукових знань з психології сексуальності, які дадуть можливість зберегти своє сексуальне і репродуктивне здоров'я.
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (залік) студент повинен мати оцінки за відповіді (відмінну/добру/задовільну) на семінарських заняттях – мінімум 5 балів; отримати мінімальний задовільний бал за письмову самостійну роботу - мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріал, що винесені на самостійне опрацювання – мінімум 5 балів. Позитивні оцінки за тестування на платформі d-learn – 80 балів. Загальна сума - 100 балів.

### **7. Політика курсу**

Політика курсу «Технології консультування у сфері сексуального здоров'я» передбачає відвідування лекційних та семінарських занять, перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, підготувати презентацію, написати самостійну роботу у письмовій формі). У випадку невиконання навчального плану з дисципліни або незадовільної оцінки на заліку студент має можливість перездачі заліку за талоном №2, у разі незадовільної оцінки пропонується перездача за талоном №3 з комісією. Якщо спроби не дали позитивного результату, викладач пропонує студентові повторне вивчення дисципліни.

### **8. Рекомендована література**

1. Акімова Л. Н. Психологія сексуальності / Л.Н. Акімова. - Одеса: СМІЛ, 2005. – 198с.
2. Балакірева О. М. Формування сексуальної культури молоді: Монографія / О. М. Балакірева, Ю. М. Галустян, О. Я. Корегін та ін. ; Держ. ін-т пробл. сім'ї та молоді, Укр. ін-т соц. дослідж. – К., 2004. – 132 с.
3. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору. Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. 416 с.
4. Діденко С. Психологія сексуальності та сексуальних стосунків: Навчальний посібник. – К.:Арістей,2003.-312 с.
5. Діденко С.В., Козлова О.С. Психологія сексуальності: Підручник.- К.:Академвидав,

- 2009.- 304 [https://pidru4niki.com/1584072036123/psihologiya/psihologiya\\_seksualnosti](https://pidru4niki.com/1584072036123/psihologiya/psihologiya_seksualnosti)
6. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»: // база даних «Законодавство України» URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
  7. Предмет та завдання медичної сексології. Історія становлення і розвитку медичної сексології. Сексуальне здоров'я. /Методичні вказівки /Георгієвська Н.В., Кришталь В.Є., ХНМУ, 2013, -10 с.
  8. Паркулаб О.Г. Основи психологічного консультування: навч.-метод. комплекс.Івано-Франківськ, 2007. С.28-32. <http://www.d-learn.pu.if.ua>
  9. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: підручник. Київ, 2011. С.45-81. <https://www.twirpx.com/file/394644/>
  10. Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік., 2014. – Харків: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина». – 544 с.
  11. Сексуальна адаптація та її рівні. Терапія та профілактика сексуальних розладів. /Методичні вказівки /Георгієвська Н.В., Кришталь В.Є., ХНМУ, 2013, -10 с.
  12. Становлення і формування сексуальності людини. Анатомо-фізіологічні основи сексуальності. Сексуальна гармонія. /Методичні вказівки / Кожина Г.М., Георгієвська Н.В., Кришталь В.Є., ХНМУ, 2013, 14 с.
  13. Федик О.В. Психологічні основи сексуальності: матеріали для самопідготовки до семінарських занять для студентів спеціальності «Психологія» /Редагування та упорядкування О.В.Федик. – Івано-Франківськ: Плай ,2019. – 195 с. (Доповнене та перевидане).
  14. Формування сексуальної культури молоді / [Балакірева О.М., Галустян Ю.М., Корегін О.Я. та ін.] – К. : Державний інститут проблем сім'ї та молоді, Український ін-т соціальних досліджень, 2004. – 132 с.
  15. Carroll J. Sexuality Now: Embracing Diversity . 2 edition. — Thomson Wadsworth, 2006. — 745 p.
  16. Fedyk O. Gender as an axiological Construct Вісник Прикарпатського університету. Філософські і психологічні науки. Серія «Філософія». Івано-Франківськ. - 2018. - Вип.21. - С.101-107.<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/6795>
  17. Fedyk O. Sexual culture of youth as a psychological problem. Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія.-Івано-Франківськ:Вид-во ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2015.-Вип.20.-Ч.2.-С. 227-232
  18. Fedyr O. Modern Teenager (Highlander) and Sex. Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National Universiti/ Volume 1, Namber 2,3 – 2014. - P.60-64
  19. Hupalovska V.A. Duchowost w seksualnosci czlowieka // Pedagogical and psychological science: development prospects in countries of Europe at the beginning of the third millennium : Collective monograph. Volume 2. Riga : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2018.–P.87-103.Режимдоступу : [http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25487/1/N\\_Dyka\\_V\\_Mykytenko\\_PPS\\_V2\\_IP\\_PO\\_UK.pdf](http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/25487/1/N_Dyka_V_Mykytenko_PPS_V2_IP_PO_UK.pdf)
  20. McAnulty Richard D., Burnette M. Michele. Sex and Sexuality. Praeger Perspectives. 2006. — 982 p.
  21. Дьякова А., Касілова А. Діти та батьки в інтернеті: путівник для безпечної подорожі. — Харків: Юнісофт, 2021. — 256 с.
  22. Буклет «Подолання сексуального насильства щодо дитини: координація дій» Режим доступу: <https://www.unicef.org/media/89096/file/CSAE-Report-v2.pdf>
  23. Федоришин Г. М. 3.Сексуальне насильство над дітьми як соціальна і психологічна проблема. Молодий вчений. 2017. № 8 (48). С. 186–190.
  24. Стратегія запобігання та протидії сексуальному насильству, пов'язаному з конфліктом,

- в Україні [https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-09/crsv%20strategy%20ua\\_0.pdf](https://ukraine.un.org/sites/default/files/2020-09/crsv%20strategy%20ua_0.pdf)
25. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: навч.-метод. посібник / З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос та ін. / за ред. З. Г. Кісарчук. Київ, 2015. С.100-168. <http://inpsy.naps.gov.ua/userfiles/files>
26. Осадько О.Ю. Технології психологічного консультування. К.: Ред. загальнопеда. газ., 2005. 128 с.

**Викладач: Федик Оксана Василівна**